

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 136

JEUDI 14 MARS 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU

AN HÀ NHU'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—**Boulevard Delanoue, CANTHO**

TÔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XUÔNG

BÁN NHU'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN, DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bồn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bồn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bồn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Gía mỗi vè 0\$30, mỗi lờ 12 vè 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua, gởi thơ cho Bồn hiệu thì bồn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh nhức đầu phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thông độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều liệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi; luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHUÔNG BỎ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đến dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đầu bệnh chi nó trừ cùng nổi.

BÁ BO-VÊ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoàn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lở tại lưng, bụng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bồn dược phòng bằng đa tâm chú ý, tiếm Phương kia thế no hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bồn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ cân, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gạo, hoặc bị té bị đánh mà sưng mồm, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống chớ quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bồn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho ký lưỡng thì bồn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho đáng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rông những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ư, không khi nào thấy người Á Nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người đờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÔNG THUỐC THƯƠNG HẠNG và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa được các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn đăng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đēr là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rông hàng cho lảnh nước miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lảnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hèn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giầy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lảnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khải.

AN HÀ NHƯT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Quốc trái 1920	8.— Bể phòng sự lửa
2.— Phùng cam vô	9.— Giấy bạc giả
3.— Tăng lương bổng	10.— Ai tín
4.— Bàn về việc tranh thương	11.— Tiểu đàm
5.— Cuộc ăn tết tại Cánhthơ	12.— Thi tập
6.— Nói ngay về phần xe hơi	13.— Nam-kỳ thời sự
7.— Lời chúc tặng lễ khai niên	

附 SOUSCRIVEZ A 義民
借 L'EMPRUNT NATIONAL 必宜
國 Nghĩa dân nên mua
債 giấy Quốc-trái 宜

QUỐC-TRÁI 1920

Vài tuần nay trong lục châu ai nấy đồn rằng năm nay nhà nước sẽ vay bạc một kỳ nữa. Những người trí thức thì đã rõ thấu duyên cớ quốc trái này, còn phần đông thì lấy làm lạ mà nghe rằng nhà nước đã thắng trận rồi mà còn đi vay bạc làm chi nữa. Trong ý mấy người ấy tưởng rằng hề thắng đảng binh nghịch rồi thì bao nhiêu của cải vàng bạc nước bị thất phải nạp tất cả cho nước đảng thắng. Tưởng như vậy thì lầm lắm. Trong đời văn minh này các nước đấu chiến với nhau chẳng phải là quyết tranh lấy tiền của hay là bờ cõi đất địa trên hoàn cầu này. Có nhiều khi tranh lẫn một ý kiến, hay là tranh lẫn một mỗi lợi quyền trong một cõi mà phải đấu chiến với nhau.

Như trận giặc Âu-châu rồi đây, bên phe đồng minh là Langsa, Hồng-mao Italie và Hué-kỳ đấu chiến cùng Đức-tặc là chỉ có một điều bầu chứa cho nhơn loại khỏi bị dã-man lấy lực hùng bạo ép chế mà thôi. Ấy là tranh cho trên hoàn cầu này các nước đều dặng thông thả tự do sở hành sở chỉ việc trong

nước mình mà thôi, chứ chẳng phải cất binh mà đánh lấy lâu đài đất địa bờ cõi cùng của cải của các nước phe Đức tặc. Ấy là lẽ chánh.

Đoạn giặc xong rồi, Đức tặc gây loạn làm hư hại nước Belgique cùng mấy tỉnh Langsa, thì phải bồi thường lại y như củ đó mà thôi, chứ Đồng minh chẳng phải thừa thắng mà buộc Đức tặc chịu tiền sở tổn binh khí chi nữa. Nhà nước Langsa có lấy lại hai tỉnh, là Alsace và Loraine khi trước Đức tặc thừa thắng giặc năm 1870 dùng cách bạo ngược mà giật cho mình đó thôi. Hai tỉnh ấy là tự cổ chi kim thuộc của nước Langsa.

Chinh chiến bốn năm trường nước Langsa tổn hao tiền của gần hai trăm ngàn triệu bạc còn hao binh trên một triệu rưỡi người là khác nữa. Khi tàn giặc nhà nước Langsa rộng dung, chẳng bắt Đức tặc thường tiền của ấy cùng như mạng ấy. Buộc Đức tặc phải bồi thường các việc hư hao, thường các như mạng như người không phải là binh lính ra trận mà bị thất oan đó mà thôi. Việc bồi thường ấy chẳng biết mấy trăm ngàn triệu mà kể cho xiết. Còn tiền sở tổn chinh chiến gần hai trăm ngàn triệu thì nhà nước Langsa không bắt Đức tặc thường.

Lúc chinh chiến, Nhà-nước vay mấy kỳ chẳng đủ mà tiêu xuất các việc. Cho nên còn phải vay riêng của dân trong nước cùng dân ngoại quốc những bạc tháng, bạc mùa, bạc năm kêu là bons de la Défense nationale mới đủ mà xây dựng. Nay nhà nước mới tính vay một kỳ nữa dặng mà trả bạc tháng bạc mùa, bạc năm ấy cho tất số; chứ chẳng phải còn tổn hao chuyện chi nữa cho đến đời phải vay thêm mấy trăm ngàn triệu nữa.

Mấy kỳ quốc trái trước, ấy là trong cơn khói lửa, bôn mạng cả nước đều tại nơi chiến trường, cho nên toàn cả như dân trong nước, bên chánh quốc cùng các thuộc địa, giàu sang nghèo hèn, ai ai cũng đều phải buộc mình mà đem của đến mà giúp nước. Nếu ai chẳng có lòng làm như vậy thì người ấy chẳng có lòng trung thờ nước cho tận kỳ tâm.

Còn kỳ quốc trái này thì chẳng phải là cơn khốn đốn như vậy nữa. Trong như dân chẳng cần buộc mình mà đem của ít nhiều đến mà giúp Nhà-nước. Tuy vậy mà kẻ nghèo khó chẳng nói chi, còn những người giàu có dư dã hay chôn tiền của dưới đất cùng nhận đầy tử sắt đẻ đó, hằng ngày lo mất, mà không sanh lợi chi cho đời, thì nên dùng dịp này mà cho Nhà-nước vay, một là dặng lời trong mấy chục năm, hai là nhờ giá bạc cao, ba là dặng rõ ràng mà tỏ ý mình tin tưởng sức vững bền của Nhà-nước Langsa, chẳng nghi ngờ đều chi thiệt hại xảy đến. Làm dân trong nước, có thể giúp nước mà chẳng làm, thì ấy là lỗi đạo làm tôi đó.

Nhà-nước chẳng ép con dân, song con dân phải xét lấy đạo mình mà giữ trọn. Kỳ quốc-trái này bên chánh-quốc cùng các nước ngoại bang cho Nhà-nước Langsa vay chẳng thiếu chi. Số bạc Đông-Pháp giúp vào đó cũng như một giọt nước nhỏ giòng sông lớn ấy là dễ mà tỏ tình trung hậu kính mến của dân tộc hỗn-quốc mà thôi.

L. T. T. V.

Phùng cam vô

Từ ngày nhà nước Langsa quân thống Nam-kỳ, hơn 60 năm trôi thì ăn hổ được khác nào Thuấn như Nghiêu thiên, bả khắp lòng như biết bao mà xứng tưng, hứa chi y này, dân cầu chidặng này, như cha mẹ ở với con. Bởi vậy trong cơn khói lửa đời Ấu-hàn, gần 4 năm tròn các hội khuyến tiến, cùng là quốc trái lớp thì mộ binh mộ thợ, nói cho phải có xứ rảo mà nông nhả, bả xứ Nam-kỳ lớp xuất bạc cho vay, lớp từng quân ra trận biết bao bỏ mạng sa tràng biết bao muốn ngàn bạc giúp, kẻ thì gửi đồ ăn thô sảng, người thì lo, khuyến bảo cho vay, nhưng mà chẳng dung dả, không nháy mắt; khăn khăn giữ dạ thảo ngay đến thất không từ, giúp tiền thêm vui vẻ. Bởi vì: cảm ơn cảm nghĩa thâm da thâm xương nên phải hết lòng mà báo hổ. Ấy là: Vì thần tử tặc tâm kiệt lực đó. Bởi sao mà nhà nước ở được dân tâm là vì Đại-pháp khoan hồng, hứa dân có đó. Dân không thương, dân không mến sao dặng. Mới đây nhà nước lại chuẩn phòng một số tiền để mà phụ giúp cho các ty các sở từ nam chí bắc.

Nếu ai không có vợ thì dặng lãnh 12\$00, có vợ thì là 16\$00 có con mỗi đứa con thơ ấu thì ăn từ 4\$00, tiền ấy giúp trong mỗi tháng. Ai ai nghe tới cùng ngóng trông, sao mà ngóng trông chi vậy mấy năm trước, mới vào ngạch ở lương từ 10\$00 cho tới 12, 15, 18, 20, 25 đồng ba bốn năm mới ăn lên một bậc mà không ai trông thêm bổng lộc. Bởi lúc xưa lương tuy ít, mà đủ xài, nay lương nhiều mà hụt bữa; vì mấy năm trước thì mộ cần một cái, lúa một dạ 2 quan. (tiền Annam) áo vải định 2 cái một đồng, quần xuén trắng 2 đồng một cái. Nay lại lúa sơm 5 đồng ba một tạ, phố cho mười

mỗi cân một tháng 9, 10 đồng, củ là quế gạo là châu, đồ tạp vật mà bằng năm n bằng bảy không hư sao dặng.

Bởi đó ai nghe mà chẳng trông chẳng đợi, chẳng ngóng chẳng ham, tỷ như một đám mây đen, chuyền giữa trời, nhằm cơn nắng ai ai không trông nước, người lo cây sữa cuốc, kẻ sức mái chèo lo trông mưa ầm mà hứng. Nhà nước thương dân như con đỏ, dân coi nhà nước tựa trời xanh, cho nên: hễ có lời rao sơm ửng thì hành nên các sở thấy đều trông đợi là vậy đó. Trông lại sơm tới rồi đây cũng có lẽ, dân mà lại không ngơ, xin các ông ráng chỉ đợi chờ, chừng có phụ cấp hết cơn bĩ, tới khi vận thời đó.

N. Q. Lam-Phong

Tăng lương bổng

CHO VIÊN QUAN ANNAM

BÀI DIỄN THUYẾT CỦA ÔNG
TRƯƠNG-VĂN-BẾN.

Kính qua Thống-dốc.

Kính ông Hội-trưởng.

Kính các ông.

Nhơn dịp Hội-dồng Quân-bạt nghị mà dư vào sổ xuất một số tiền rất lớn dặng tăng lương bổng cho viên quan Langsa, tôi xin phép cất lời mà tỏ sự khốn đốn của quan lại Annam giúp việc nơi các ty các sở trong Thuộc-dịa này.

Quan lại Annam mới vào giúp việc thì ăn lương mỗi tháng từ 20\$ tới 30\$. Mỗi năm đều tận tâm kiệt lực làm việc đến 15 hay là 20 năm thì lãnh lương lục trung chừng 60\$ mà thôi. Ít có người vào lúc gần tới hạn mà ăn lương tới 75\$ hoặc 80\$. Đã biết những người từng chánh tại Saigon, Cholon, Giadinh

mỗi tháng được lãnh tiền phụ giúp từ 3\$ tới 7\$. Còn mấy thầy giáo-lông với giáo-lang thì lãnh 18\$ và 12\$. Các ông coi đó, người giúp việc Annam lãnh có bao nhiêu đó mà phải mượn nhà, mua cơm gạo, sắm áo quần và phải nuôi gia quyến thường thường đông lắm.

Còn ngoài các hàng buôn và hàng công nghệ, người giúp việc ăn tiền khá hơn nhiều. Người ký-lục đánh máy ăn lương đến năm sáu chục đồng một tháng. Người làm sổ không học hỏi bao nhiêu, không thông thạo sổ sách cho mấy mà cũng phải mượn đến 60\$ mới có người chịu làm. Trong mấy Ngân-hàn Annam ăn lương từ 120 tới 200\$ một tháng và mỗi năm có lãnh tiền thưởng bằng hai tháng lương. Tôi đây tôi có mượn một người giữ sổ và một người cai-việc, mỗi người đều lãnh một tháng 60\$ mà lại còn ăn ở tại nhà tôi nữa. Một người coi máy xe hơi tập sơ vài tháng vừa đi xe được thì ăn lương từ 30\$ tới 40\$. Người nấu ăn, kẻ đi giấy người buôn bán đều phải mượn từ 25\$ tới 35\$.

Viên quan Annam thì chọn những người có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường Pháp-Việt mà mới cho ăn lương có 25\$ thì làm sao mà chọn cho được, bởi vậy mấy năm nay khó kiếm thông-ngôn, ký-lục và giáo-sư lắm.

Quan lại Annam buộc mình phải ăn xài cho vừa bực của mình, bởi vậy dầu tiền-lần, nhin-nhúc cực-khổ thế nào cũng không đủ ăn. Hiện nay quan lại Annam khổ đến lung lắm, vì đó ăn mặc và phở xá càng ngày càng mất thêm hoài. Mấy người con đồng mà không có huê lợi thì khác hơn tiền lương thì càng khổ nhiều hơn nữa.

Các ông, tôi là một nhà công-nghệ nhỏ mọn mà tôi ra bảo chữa quyền lợi cho

người giúp việc Nhà-nước như vậy, có lẽ khi các ông nghe cũng lấy làm lạ đó chút. Song nếu tôi lặn thình không tỏ về chỗ khốn đốn của đồng-bang tôi nơi đây thì ắt tôi không biết nghĩa vụ của tôi là người thay mặt cho dân. Tuy quan viên Annam có hội lương hữu lập theo phép song họ không dám kêu nài mạnh gian như viên quan Langsa. Nhưng vậy mà họ cũng khốn khổ về sự thiếu thốn trong buổi này chứ phải không đâu.

Có người cãi rằng quan lại Annam tuy lương ít mà họ có nhờ nhiều chỗ lợi khác nên không thiệt hại gì. Tôi xin các ông cho tôi tỏ rằng lời nói như vậy không đủ bằng cứ chi hết. Tuy có một hai người không biết liêm sỉ không trọng danh giá nên làm điều quấy đáng phạt, song phần đông viên quan Annam làm việc hõn phận rất chính chắn. Đã vậy mà trong lúc giặc giã thiếu quan Langsa thì có nhiều người thế vì cũng song việc lắm.

Tôi với mấy vị Hội-dồng Annam lấy làm vui lòng mà nghe hôm mở hội quan Thống-dốc Nam-kỳ đọc một bài diễn-thuyết ngài có nói ngài hiểu rõ sự khốn đốn của quan viên Annam và ngài tỏ rằng phải mau mau tăng lương bổng của họ theo như lời của quan Thuộc-dịa-bộ Thượng-thor dạy trong giấy thép ngày 28 Novembre 1919 đó.

Ấy vậy theo ý muốn của tôi thì hõn phận của chúng ta hôm nay là phải tru hoạch phương châm mà dự vào số xuất năm 1920 một số tiền cho đủ mà tăng lương cho những người giúp việc các sở.

Nếu đề tré không dự tiền thì chắc chẳng khỏi họ phản nạng bởi vì tuy họ không nói ra chứ họ cũng đau lòng lắm vậy. Bám quan Thống-dốc, quan viên

Annam thấy đều trông cậy ngài và tôi xin thay mặt cho họ mà cảm ơn trước ngài về sự ấy.

BÀI DIỄN THUYẾT CỦA ÔNG LÊ-BÁ-CANG

Chánh-phủ và Hội-dồng mới nghe lời sốt sắn của ông Trương-văn-Bến xin giúp cho viên quan Annam trong các sở. Tôi cũng hiệp ý với ông Trương-văn-Bến vậy. Song tôi xin Hội-dồng nhắc giúp với Nhà-nước như tăng lương cho viên quan thì xin đừng quên mấy thầy ký-lục, mấy thầy-giáo và người đi giấy lãnh lương tiền địa-hạt và tiền làng. Mấy người giúp việc ấy lương ít nên cũng khốn đốn lắm. Làm việc đến 30 năm mà có người lương từ 15 tới 30\$ mà thôi. Trong ấy cũng có người học giỏi nếu vô ngạch quân hạt cũng được, song vì có cha mẹ vợ con trong xứ, sợ dời dỗi tốn hao nên mới xin làm ngạch địa-hạt. Họ ăn lương ít nên nghèo khổ lắm mà họ thiệt là hết lòng giúp Nhà-nước, vì họ ở trong xứ quen biết nhiều nên có ích cho Nhà-nước lắm. Trong thuộc-địa này kẻ số chừng 100 hoặc 150 người như vậy mà thôi. Nếu cho viên quan quân hạt ăn lương lên cũng phải cho luôn người giúp việc địa-hạt mới công bình.

Nếu quan Thống-dốc muốn, ngài tỏ ý với các quan Chủ-tịch thì đã rồi, bởi vì làm như vậy là tỏ ý công bình với người giúp việc có công.

Công Luận

Quan Toàn-quyền Long viếng xứ Cao-Man

Ngày thứ ba 24 Février 1920 quan Toàn-quyền Maurice Long ngồi xe hơi

đến Ba nam, có tàu quan Bảo-Hộ xứ Cao-Man chực rước ngài lên đến Nam-Vian lúc 6 giờ chiều. Có Đức vua Sisovvath các quan Đại-Thần, các quan Langsa và Annam các ty các sở chực sẵn nghinh tiếp ngài một cách trọng hậu lắm.

Ngày 25 Février quan Toàn-quyền đi viếng các sở tại châu thành Nam-vian qua ngày 26 Février ngài phán giá trở lại Saigon.

Bàn về việc tranh thương (Tiếp theo)

Kỳ rồi tôi có nói hõn phận người làm chủ tiệm, nay nói qua phận người mua hay dĩ nghị than phiền rằng: không rõ làm sao mỗi tiệm annam đều bán mắc hơn tiệm chệc, kẻ luận vậy người luận khác, tôi xin chỉ ra đây cho chư tôn tường. Việc mua bán chệc hay dùng quĩ kế nhứt là sụt giá mà hại đồng bào ta mấy tháng rồi đều choán thấy, bởi đó thổ sản và hàng hóa mỗi mỗi ta đều chưa có đủ, cực chẳng đã phải ép mình đến tào khậu của chệc mà mua về bán lại cho ta, chệc đã sắp đặt trước lâu rồi, bất kỳ là vật chi chệc bán cho nhau thì rẻ, bán cho ta thì mắc. Ví dụ một xấp xuyên đen chệc mua bốn đồng, ta mua đến bốn đồng hai hoặc là còn trên nữa, ấy là tôi thấy rõ ràng không phải là nói huyền, chệc hay xảo trá ta đến tiệm chệc mua đồ chỉ một món giá đúng 1 đồng ta trả sơ bảy tám cật chệc liền bán, ta thấy vậy ham ta cho chệc bán lắm mua thêm nhiều món khác, mấy món sau đây chệc bán mất hơn mà trừ món ta mua rẻ trước ấy

là chệch gạt ta mà ta có rõ ràng đâu! Lại chệch mua bán lâu có lời sảng 1 số bạc rồi, liền lỗ bán về một hai năm cho đồng bang tranh không lại đẹp nghề, sau tăng giá mất bán, ba mà cắt cổ lột da ta. Nói tới đây ruột đau từ đoạn. Việc mua bán không có ai gian hùng hơn chệch! Đồng bang ta học hỏi quá đời cứ tin cho chệch là thật thà, còn đồng bang ta học hỏi không thạo, lời gian mới ra tranh thương với chệch. Tính bao nhiêu bán cũng bao nhiêu đồng bang có rõ ràng cứ cho ta bán mãi lại gian lại hơn đến mua của chệch. Ấy là đồng bang ta chẳng thương nhau mới đến giúp vốn làm giàu cho chệch có thể tự chống cự với ta. Hiện nay cuộc tranh thương đầu đầu cũng bị chệch sụt là phá hại ta chẳng biết bao nhiêu mà kể, đến đời này mà đồng bang cũng còn cho chệch là thiệt thà từ từ có đáng buồn không??? Bờ đồng bang ôi! Ta phải làm sao cho cuộc tranh thương cho mau kết quả mà làm gương cho con cháu về sau. Tôi cứ xin hết vị đồng bang phải rằng mắng gọi bạc lên hung với hàng "Nam-kỳ thương cuộc cũng ty" lập cho mau thành tru đồng bang có đủ đồ mua bán với ta, đừng vậy cuộc tranh thương Nam-kỳ hạnh toại, hạnh thạnh.

T. T. P.

Thông Tri

Quan Tham-Biện chủ tỉnh Cánh-thơ chủ ý muốn làm một cuốn sách để chép những lý lịch cổ tích như vật trong tỉnh từ xưa đến giờ kể truyền nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chi hay, hữu ích về như vật, thổ sản, truyền

đạo đức cũng truyện biến ngôn văn... vào... xin gửi đến cho quan Chủ Tỉnh nơi cho toàn thủ vĩ, mà giúp sức cùng ngài dựng chép thành cuốn sách cổ tích như vật trong tỉnh Cánh-thơ để làm kỷ niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Trà-lầu, Cánh-kê v...v...thuở Tiên-Trào kêu là xứ chi, có như vật nào phát hiện tạo thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay cảnh cải là mấy lần vào...vào...

Xin do theo đây mà biên cổ tích như vật, đạo đức cũng là truyện biến ngôn văn trong xứ, nếu truyện nào mình thông thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Cuộc ăn tết tại Cánh-thơ

Năm nay, Annam ăn tết coi mới khá hơn năm ngoái, vì nhờ đang mùa, lại gặp lúa phát giá, cho nên người người đều vui vẻ. Tại đâu thành các cuộc chơi cũng như thường và đang trọn vui.

Chẳng có chi cho lạ, duy có ngộ một đêm là năm nay coi Annam ít có viết liền dân nhà, ít mua giấy hồng, cũng thiệp cũng ít, ấy là dân đoàn đã tỉnh ngộ, cũng nhờ các nhà nhứt trình quốc ngữ kêu thúc đồng bang.

Tuy vậy mà chưa hoàn toàn, bởi năm nay nhờ lúa có giá, cho nên ai ai cũng lo vai ba ngày xuân, nên bỏ quên những lời mấy ông Chủ-bút các nhứt trình quốc ngữ dặn rằng: đừng mua cam hồng, nhãn, pháo là đồ của chệch. Bởi vậy lúo 25 tháng chạp sắp tới 30 tết thiên hạ đi chợ chen chùn đã không lọt, vào tiệm chệch mua những lá Hồng, nhãn, cam táo trả vãi, chả là, năm nay coi thiên hạ ưa ăn chả là quá, nội ngày 29 tết đã hết sạch chả là. Sao mà ưa mua đồ tào lẩn vậy,

Một cuộc xổ số

Mới đây Quan Tổng-Thống Đông-Dương có cho phép hội «Comité central de la journée des régions libérées» tại Hà-nội mở một cuộc xổ số tại Tonkin đặng lấy tiền gửi cho Hội «Comité du Secours national» tại Paris.

Định bán 50.000 số, mỗi số là 0\$50. Cho trúng 158 số chia ra như sau đây:

1 số độc đắc trúng đặng.....	4.000\$00
1 số thứ nhì trúng đặng.....	1.000 00
1 số thứ ba trúng đặng.....	500 00
5 số, mỗi số trúng đặng.....	100 00
50 số, mỗi số trúng đặng.....	20 00
100 số, mỗi số trúng đặng...	10 00

Định cuối tháng Avril 1920 thì xổ.

Nói ngay về phản xe-hơi

Từ hồi có xe hơi tới bây giờ, sự tiện-thông thiết cũng được mười phần tiện-lợi, những việc gấp-rút cho kẻ hành-khách. Mà ruồi-ro cũng tứ-vũ; kẻ thì bị xe hơi té gây chơ tay, man tật-nguyên tron đời khổ nạn, người thì bị xe hơi cẳng chết, bất-dắc-kỳ-tử, mà phải chia li cha, mẹ, anh, em, vợ, chồng thiệt nghĩ tới mà hải kinh. Tôi mỗi lần nghe tới xe hơi cẳng người ta, thì tôi lại nghĩ, nghĩ không biết tại có nào, mà xe hơi cẳng người ta nghe thường thường hoài như vậy. Tôi chắc cho hai đầu này: một là người Annam ta chưa đủ tư-cách mười phần cẩn-thận làm chủ xe hơi, hoặc là mấy anh Chauffeur háo-thăng mà không phòng bị sự biến xảy đến được, hai là đồ này-môc là đồ vô

ngiht cũng phải, nếu không mua đồ tào thì không có đủ đồ cần dùng ba bữa tết. Các năm quít xiêm quít tạt thiếu gì, có mắc cho lắm mỗi chut quít xiêm chừng 3 cát bạc thì nhiều, năm nay mùa trái cây thất, cho nên ít có cam quít thổ sản của mình bán. Mấy người bán quít thừa dịp Annam mình tloh ngộ chắc không mua đồ tào, cho nên bán mỗi chut quít xiêm từ 1\$20, cho tới 1\$30. Bởi đó, Annam mới vào tiệm khách trú mà mua, chớ chi mấy người cam quít Annam liệu vừa phải phải có đầu hội tết này Annam xúm nhau làm giàu cho chệch. Mấy người tham tâm vô yểm tẻ lắm, đáng lẽ thì mình bình mình mới phải, có đầu lại thừa dịp mà bán mắc cắt cổ nhau như vậy? Còn đưa hấu thì ế nhẹ, tội nghiệp cho bạn hàng bán đưa hấu, phải chịu lỗ. Có người lỗ phải bỏ không ăn tết. Nói gì thiệt heo, chệch lảng giá bằng hai, ấy bởi tại ai mà thịt heo lúc tết, chệch bán bốn cát một cân vậy? Tại mấy người tham chớ ai, lúc bình thường Annam ra bán thịt heo, mình lại chệch cân đủ, cân thiếu so đo một vài su, nói mắc nói rẻ, làm cho Annam bị lỗ phải đẹp nghề, để cho khách trú choán một mình một chợ, muốn nói giá nào cũng đặng. Vậy thì lớp chệch tăng giá đồ, lớp Annam tham bán quít mất, nghĩ có nên buồn chạng???

Vậy mà cũng đáng mừng, cũng đáng khen, mừng là mừng lúc này Annam ta bỏ bớt những việc xài lãng phí trong lúc tết, khen là khen đồ tào khách trú bán mắo, như cam táo, hôm ngày 25 chúng nó bán, mỗi cân là 0\$15 qua ngày 28, 29 chúng nó bán mỗi cân là 0\$24 tới 0\$26 chúng nó tưng như mọi khi, té ra, bán mắc Annam không thêm mùa làm tiệm nào cam táo cũng ế còn lại nguyên thiên.

Tổng luận: cuộc chơi tết Cánh-thơ như mọi năm, chẳng có chi cho là lạ.

Hoài-Đức

tri vô giác chi tánh, nhứt động nhứt tĩnh, xuất hỷ ý liệu chi ngoại, mà phải chịu như vậy; chứ không có thể nào mà điều chỉnh cho khỏi dặng. Một là lỗi tại người, hai là lỗi tại máy; nếu lỗi thiệt tại máy, thì máy ông bác-vật máy, lấy chỗ tin cậy gì mà chế-tạo ra. Nói tóm lại một đũa rằng, xem xét máy móc đồ đạc cho chắc-chàng, chạy đi cho cẩn thận thì sự rủi ro cũng có lẽ khỏi dặng vậy. Tôi nói tới đây tôi lại sự nhớ lại Cánh-thơ có tên Tám-Thỉnh, thiệt coi bánh xe hơi lấy làm cẩn-thận lắm. Mà phải, sự cẩn-thận thì lấy làm lợi cho mình dặng nhiều việc đó. Một là khỏi hư hại cho xe mình, hai là khỏi hại nhơn mạng, mấy người hành khách, người ta đã gọi cả cái mạng sống cho mình; cũng là mạng của mình coi xe ấy, cũng liên-cang vào đó, ba là phòng sự bất trắc hai bên đường nữa, ấy là có lợi như vậy thiệt quả-quyết mà. Nhắc lại năm ngoài ngày lễ 14 Juillet 1919 anh em tôi có bao một chuyến xe hơi đi Long-xuyên chơi, lúc đó thì nhằm Tám-Thỉnh coi bánh chuyển xe ấy. Chúng tôi mới biết cái sự cẩn-thận mà khen ngợi từ ngày ấy. Tôi không giám biết tài năng chi của Tám-Thỉnh; song tôi ước sao mấy người coi lái xe hơi được cẩn-thận cho hơn hay là bằng Tám Thỉnh vậy, thì sự rủi ro bất-trắc cũng có lẽ giảm được một phần đi chăng!

Huyền-văn-Khôi

Cáo bạch

Cuốn thứ nhứt «TÁI-SANH DI-TRUYỆN» của M. Lê-chơn-Tâm đặt, có ấn hành năm 1918 trong An-Hà Nhứt-Báo rồi, và đã in ra trọn bốn có trăm bản tại Nhà-in Hậu giang giá mỗi cuốn là 0\$35.

Nay M. Lê-chơn-Tâm cũng sẵn lòng giúp Bồn-quán gửi cuốn thứ nhì đến. Vậy Bồn-quán sẽ khởi sự đăng báo mỗi tuần, liên tiếp cho đến cùng. Truyện này xem lời chừng nào càng hay chừng nấy.

Bồn-quán xin định ấn hành: một tuần thì LẠC-DIỆP QUI-CĂN, một tuần thì TÁI SANH DI-TRUYỆN cho chư Độc-giả xem chơi trong cơn rỗi rảnh.

Bồn-quán cáo náo

Lời chúc tặng lễ khai niên

Monsieur Lê-văn-Phuông làm chức thôn trưởng năm 1920 tại làng Phú-Sơn và làm chức thủ-bồn bên hội tiệm Phú-sơn thương cuộc.

Hồi 7 giờ sớm mai ngày mồng 7 tháng giêng Anam, có thiết một tiệc làm lễ khai niên mà đến ơn ơn phần của bề trên trước về mặt may, có mời ông Cai-tổng Phạm-dại-Nhơn, và Hội-dồng Địa hạt Phạm-dại-Nhơn, cùng là hương chức lớn nhỏ lân cận trong làng đều đến dự tiệc khai niên rất đông đảo, và có mời bên hội Phú-Sơn-thương-Cuộc đến cũng đông mà vui vậy tiệc ngọc, khi mánh tiệc rồi tới từng rượu Sấm banb, thì có tôi là Phạm-kim-Chi đứng dậy mà đọc ít câu văn tác chúc tặng lễ khai niên như sau nầy.

Chư tôn cùng ngọc hữu, nay tôi xin thay mặt cho chư tôn trong tiệm Phú Sơn thương-cuộc, mà chúc mừng cho ngọc hữu là Monsieur Lê-văn-Phuông, sớm dặng chữ công danh, ấy là nhờ ơn trên thoa sơn về phước đó; nay một mình gánh vác 2 vai công trình rất nên cực nhọc phận bên làng làm chức thôn-trưởng

đương niên, cũng nhiều đều lolắng bước rặng phần bên Phú-Sơn thương cuộc thì làm chức thủ bồn cũng rất nên nhọc nhằn phận sự, ngày hôm nay là ngày lễ khai niên của ngọc hữu, đến ơn ơn phần cho bề trên trước về mặt may, vậy chúng tôi đến đây, trước là vui vậy cùng ngọc hữu sau chúc mừng cho ngọc hữu, dặng thân tâm an hảo mà lo lắn cho tròn phận sự 2 bên.

Ngọc Hữu!

Đứng làm trai trong võ trụ, phải làm đều cực nhọc huộc rặng, người sanh trên bầu não nhọc phải làm làm sao cho tròn vẹn phận râu mày với quê hương.

Vậy ngọc hữu cũng thường chẳng biết câu nhàn nhơn thì phở nhơn lắm oh, nên khuyến ngọc hữu hãy bên chí mà lo lắn cho tròn vẹn 2 bên vậy mới thơm danh với thế. Thời ít lời văn tác chúc cho Phú-sơn thôn-trưởng dặng gia đình lộc tứ, chúc cho thủ bồn Phú sơn thương cuộc, dặng nhứt tâm cộng biểu, ái chúng đồng bảo, mà lo lắn phận sự càng ngày càng bền vững.

Phú-sơn Phạm-kim-Chi

Cáo bạch

Kính cùng Lục châu chư quân từ rỏ nhà in ngành của nhà In Hậu giang (imprimerie de l'Ouest) bày lâu lập tại Châu-Thành Bắc liêu nay đã dời về Cánh-thơ rồi.

Vậy chư tôn ai muốn mua sách giấy, viết, mực, hoặc là muốn in thiệp, thơ, tuồng truyện văn văn, xin gửi ngay cho M. Trần-dắc-Nghĩa chủ sự ấn quán Hậu-Giang

tại Cánh-thơ mà thương nghị.

Giá cả tính nhẹ hơn các nơi.

Nhà in Hậu-Giang Kính cáo

Giấy bạc năm cắt 0\$50

Hàng bạc Đông-dương sẽ cho thông dụng một thứ giấy bạc nhỏ năm cắt (0\$50) Thứ giấy này cũng mừng tượng như thứ giấy bạc hai cắt song cỡ có lớn hơn và cách vẽ với đồ xám trắng khác hơn.

Giấy này bề ngang một tấc (100m/m) còn bề đứng 6 phân rưỡi (65m/m).

Đề phòng sự lừa

Lúc này trời nắng, gió hanh hao, lại nhằm lúc lúa mùa chín tới, cho nên phần nhiều người ta mất ra đồng làm lúa; có khi kẻ ở chợ cũng vào ruộng mà đổi chác, bán buôn, để trẻ nhỏ coi nhà một mình, nhiều khi hơi lỏng, hoặc chúng nó nấu ăn, hoặc để lửa gần vách, rồi mà lửa bắt cháy, con nít lính quính phần không người lớn ở nhà, còn trời gió lớn tới ngày, lửa nương theo gió, một nhà làm rụi cả xóm, rồi lại đổ thừa cho là con Hỏa, Bà-Hỏa v....v....Đầu có đồ cho con-Hỏa Bà-Hỏa cũng chẳng bắt đền dặng, chỉ bằng, mình phải phòng ngừa trước thì tự nhiên vô sự, hay hơn. Ấy là: Ty Hỏa bắt như tinh phi. Bởi vậy cho nên ông Khổng-Minh, là người thượng trí trong đời Tam-quốc mà cả đời người mỗi việc chi mà làm đều hay cẩn thận.

Vậy thì ai ai cũng nên ghi nhớ lúc trời nắng gió, chẳng nên để lửa trong nhà mà giao cho trẻ em.

Đầu tối về, lửa cũng dập vùi cho tắt trong nhà ngoài sân dầy trẻ quét tước rất rền cho vèn van, đừng để đồ nhay lửa gần nhà gần vách. Ấy là: khúc đột ti tàn vô ân trách, tiêu đầu loạn ngạch vi thượng khách (dục bếp dời củi không ơn gì, cháy da phỏng trắng là thượng khách) thà là làm khách không ơn mà chẳng hại, chẳng thà để người yêu chuồn mà cháy da nếm mây. Nếu có khách cháy da nếm mây thì là oàn chi là đồ từ khất. Bởi vậy, lúc xưa hề trời có vọi nắng, lối tuồng chạp Annam sắp lên, thì mỗi làng đều đi rao lửa, mấy anh trùm-trưởng đi rao khắp chợ cùng làng, tay thì đánh đồng la, miệng thì rao lửa rằng: «ĐÈN TREO XA VÁCH, NƯỚC XÁCH BẮY GHÈ, LẮNG LẶNG MÀ NGHE, NHỨT BÔNG NHỨT TÍNH» Chú trùm-trưởng nào cũng thuộc câu rao lửa, nay cũng còn một vài làng còn dư tục lệ đó.

(Mytho) Vinh-Xuân

Giấy bạc giả

Mấy tuần nay các nhà Soạn Báo đều có đăng báo thường thường mà cho anh em lớn nhỏ hay rằng trong lúc này chệc ở bên Tàu đem giấy bạc giả qua Nam kỳ mà xài nhiều lắm, nhứt là trong việc mua lúa; bởi đó cho nên bốn báo cũng thường khuyên các ông điền chủ có bán lúa thì phải coi chừng kéo lăm tay gian trá; vì đã có nhiều người bầm đặc giá, bán lúa cho bọn chệc ấy mà lăm bạc giả vẫn đã nhiều rồi.

Hôm nay cũng nhờ có lính tòa Tân-đảo, siêng năng phận sự, mà ngăn ngừa sự gian trá cho quê hương, nên đã bắt được hai ba tốp chệc đi xài bạc giả.

Hôm tuần trước đã bắt được ba chú

chệc tên là: Quan-thiên-Phu, Quan-Ngũ và Trần-Người, ở bên Tân mới qua, xài bạc giấy giả 1 đồng.

Mới đây có một bà già tên là Nguyễn-thị-Tý, bán chả giò nơi mé sông Xóm-chiếu. Có một chú chệc ở dưới chiếc tàu *Diva* (tàu của nước Norvège) đến mua 5 cái chả giò, rồi lấy 1 đồng bạc giấy ra mà trả cho bà già. May vì bà già này hôm nay vẫn thường nghe chệc hay xài giấy giả, nên bả hồ nghi nói rằng giấy giả mà không chịu xài. Chệc ta không nghe, trao đi trả lại, cái cọ om sòm.

May đâu lúc ấy lại có M. Tư Lúa là lính tuần thành thuộc về bót Khánh-hội, đi ngang qua đó, nghe hô bạc giả, liền vào thộp ngược chệc ta dẫn tước về bót, xét trong mình giấy bạc giả rất nhiều, nó dấu trong giày, nhờ lính xét kỹ, bắt nó cởi giày ra mới thấy được.

Nhưng mà hôm nay tuy bắt được chệc xài bạc giả đã nhiều, song bốn báo chúng tôi sợ e còn nhiều đứa nó thoát lưới được mà đi khắp trong lục tỉnh chớ chán; không; ấy vậy thì những nông-gia và điền chủ, hãy ráng mà lưu ý đề phòng, kéo lăm quần gian-trá.

N. C. M. Đ.

Ai tin

Bồn-Báo hay đăng tin buồn rằng: Linh nghiêm thân của M. Phan-thế-Hùng làm việc sở Tân-Lục-Tỉnh tại Nam-Vian (Secrétaire aux Messageries fluviales à Paom-Peuh) là ông Phan-di-Thái thương-nghiep tại Cánh-thơ đã từ trần ngày mồng 4 tháng Mars 1920, hưởng thọ được 78 tuổi. Cuộc sống chung đặng an bài ngày 8 Mars 1920

Bồn-Báo kính đòi lời trác đáng

trước xin phau ưu cùng M. Phan-thế-Hùng và gia quyến, sau cầu cho linh hồn ông lão đặng bổng-đào tiêu diêu, vẫn hương khoái lạc.

An-Hà Nhựt-Báo
Kính diếu

Tiểu-Bà

THỢ MẢ SỬA NỘM

Trong một xóm kia có ba cậu ăn chơi đánh áo đánh quần, thả trôi xóm này qua xóm kia, thấy gái như mèo thấy mớ. Nay họ ba cậu đi tới một xóm khác, vào nhà anh thợ mả, coi bong đồ, thấy vợ anh thợ còn trẻ, nước da trắng đỏ gương mặt tròn vo sống tình xao xiển ngồi chờ lết tới chiều mới ra về, lúc về cũng mơ ước chị thợ. Bởi vậy hằng này ba cậu hay ghé nhà thợ mả đó, chị thợ biết ba cậu bụng to, lừa díp gạt mà lết áo chơi rồi chị ta nói với chồng làm như vậy..... như vậy. Anh thợ chịu. Bữa họ ba cậu cũng lết tới chơi, thấy anh thợ vẫn mặt nâu ở đó, trờng liết, nói nói cười cười, chị thợ cũng làm bộ lấy mặt đưa tình, ba cậu càng mê mẩn. Vừa nửa canh một mà còn ở đó kể nghe anh thợ về kêu cửa, chừng ấy ba cậu hết hồn, vì mình tới nhà người ta mà không có đèn ông chắt bị nghi (sợ vậy phải) bèn năn nỉ xin chị thợ làm ơn tính kế chi cho khỏi hại. Chị thợ nói: Vậy ba cậu hãy cởi hết y phục mà quần xuống sàng rồi lấy giấy ngủ sặc, bao mình lại chỗ tối mà trốn tôi có thể giúp đặng. Ngoài cửa anh thợ kêu mớ... miệng thì kêu tay thì dấm cửa, làm cho ba cậu hồn phi phách tán, nghe chị thợ biểu sao làm y như lời. Xong rồi, chị thợ mở cửa cho chồng vào, chị thợ lại hỏi: uà tía nó, nói đi hai ba bữa mới về, sao mới đi sớm mai này tới lại về vậy?—Tao đi rồi lại

trực nhớ ở nhà người ta đặt làm nộm, việc gấp, không biết má nó làm kiếp không, nếu phải lại đặt trở về mà làm tiếp làm cho rồi, mai người ta lấy.—Tôi làm rồi hết.—Đề đầu?—ở đằng chái sau kia kia! Anh thợ xách đèn lại rọi từ trên tới dưới, rồi khen rằng: thiệt má nó bong nộm rất khéo, mặt mày tay chưng, đồng lại người, uà! mà sái kiêu rồi.—Sao mà sái? mình đã nói tôi bong khéo sao lại nói sái kiêu là sao vậy?—Ấy người ta đặt làm ba con nộm cái, mà má nó lại làm nộm đực. Thôi đem cái kéo lại đây dặng tao hót... thì mới ra nộm cái. Ba cậu nghe nói đem kéo hót, hoãn kinh vụt chạy đại tông cửa mà đóng, áo quần không khiêu đều bỏ hết. Kể đó hai vợ chồng anh thợ cũng rượt theo la rằng: ăn trốn dực đó... ăn trốn dực đó.... xin ai làm ơn bắt giùm một chút.—Ba cậu nghe càng chạy quính mới thoát khỏi. Sau thất kinh, ba cậu hết giám léo đến xóm ấy nữa.

(Mytho) Vinh-Xuân

Quý vị

Ai có mặt ong muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quán.

Ấn-quán An-hà Cánh-thơ

Kính cáo

Thi tập

TRỜI THƠ

Cao thì vọi vọi, lớn mình mong
Già trẻ ai mà chẳng gọi ông
Che phủ, gian sang đường cá chạn
Bao trùm, nhưn vật tợ chim lồng
Lời đình nổi trận giã van óc
Vô lộ ăn ra trẻ đẹp lòng
Lũ ếch vô tâm ngồi đáy giếng
Dòm lên xem thấy: tướng bằng nông
Tân-Dân

GIẬN

Giận người dối giả giận đời ma,
Giận kẻ phong tình mến nguyệt hoa;
Giận đấng ý quyền khi kẻ yếu,
Giận trang cây thế hiệp dân nhà;
Giận thay khách trú buồng lời thi,
Giận bấy chà và nút máu ta;
Giận lữ giân hoài không hết giận,
Giận người dối giả giận đời ma.

THƯƠNG

Thương thời ngày vấn đến đêm chấy,
Thương nguyệt lu mờ tại bởi mây;
Thương đoá đào yêu cơn lữ bước,
Thương thân bỏ liễu buổi ly này;
Thương người lìa xứ không ngơ giọt,
Thương kẻ xa quê khó gát khuây;
Thương hằng tình ta thương nỗi bạn,
Thương thời ngày vấn đến đêm chấy.

GHÉT

Ghét người năm chục đám cười trăm,
Ghét kẻ ngu si ý thế thân;
Ghét nắng mùa đông che nắng hạ,
Ghét trăng mỏng một ngao trăng rằm;
Ghét hầy chim hạ bì đoàn phụng,
Ghét ngọc suối cùng sinh biển thẳm;
Ghét đũa bắt tài khoe sức giỏi,
Ghét người năm chục đám cười trăm.

Bá-ngộ-Mai

à Cai-răng

Quan Toàn-quyền Long ra Bắc

Hôm chiều thứ hai nhằm ngày 1er mars này, lối 9 giờ 1 kháo có một chuyến xe lửa riêng đưa quan Toàn-quyền cùng bưi quyền của ngài và các quan tùng-giá đi đường bộ ra Bắc-kỳ.

Ngài sẽ ghé lại tại Huế vài ngày mà yết kiến Hoàng-thượng ta, rồi ngài mới

thăng ra Hà-nội.

Bồn-báo kính chúc cho ngài đi đường bình yên và ước trông cho ngài mau trở lại đất Nam cho vui lòng dân chúng.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 14f 75

Đồng-Dương..... 14 75

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và trả bao lại. Từ 7f60 tới 8f 35 tùy theo thứ lúa

CANTHO

CHÉM NHAU ĐỎ MÁU

Bữa 4 Mars 1920, lúc 9 giờ tối, tại trước tiệm cầm-đồ (Châu-Thành Cantho) có một đám chém nhau đỏ máu nghe lại duyên cớ như sau đây:

Tên Nguyễn-văn-Thật 32 tuổi và tên Châu-văn-Mèo kêu là Mão 31 tuổi cả hai đồng ở Châu-Thành Cantho lại là dân đi Đại-Pháp mới về; hai tên này có sự xích-mịch nhau lắm sao không rõ, nên đánh với nhau trước tiệm cầm-đồ, (dánh tay không). Khi đang ẩu đả với nhau, vợ tên Thật là Nguyễn-thị-Quới xách dao chém trúng trên đầu tên Mão một dao máu ra lai láng, Mão chụp được dao đâm vô hông tên Thật té xiêu; mẹ tên Thật là Phạm-thị-Thới áp vô bắt Mão, bị Mão chém một dao vô trán, nhào huyết lưu mảng địa. Thị Quới bèn nhảy tới chụp dao dành với Mão. Lúc 2 đang đang những nhần dánh cái dao, nhờ chú cai-Men (Cai phú-lich) chạy tới gỡ dao bắt nội vụ về Bót (poste de police)

Ông Cò (Commissaire de police) dạy

đem 3 người bị vít là tên Thật, tên Mão và Phạm-thị-Thới đến nhà-thương bó thuốc.

Nhờ sức ông Lương-Y Đông-ngọc. Điều và 2 thầy Điều-dương: Nguyễn-văn Tinh và Trần-nhâm-Dân (Service de garde, racong may vít tích và xử thuốc cả ba người chém nhau đó, đều được tánh mạng bình yên.

Quan Tòa đang tra vấn vụ này, rồi sẽ phán ai quấy ai phải.

CHẾT TỐT

Chiều thứ sáu 5 Mars 1920, có một người đồn ông trạc chừng 32, 33 tuổi, cục tóc, đang đi ngang nhà chợ Cantho thỉnh linh xiêu té xuống đất rồi chết liền. Làng hay dặng, báo tin cho quan dạy xét trong mình tên đó không có vít tích chi, có ít cây kim và chỉ may và 0\$10, không giấy thuế-thân, nên không rõ dặng tên gì, lại chẳng có bà con thân tộc nào đến nhìn nó nữa.

Quan dạy chôn: Làng Tân-an xuất bạc công nho mua một cái hòm, nhờ bữa rằm (thực-nguơn) 2 bên bốn phố bố thí kẻ cho vải, người cho đèn, giấy tiền vàng bạc lẫn liệm được ăm cúng.

Vậy mới là chết tốt đa. Lừa bữa rằm mà chết cũng là chết tốt. Không đau mà chết cũng là chết tốt, Chết dặng làng chôn ăm cúng cũng là chết tốt.

Hết

Quảng tài-Thạnh

Tiệm Đóng ghe và sửa ghe
Ở bên kia sông gần cột giây thép
và CANTHO

PHÙNG-CHIÊU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị đồng hương, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe, có sẵn ụ và bề tiện bề sửa và kéo ghe

Tiệm tôi cũng có bán cáo thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lẽ nghi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lai, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi si bực nào

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rõ.—Cái xin quý ông quý thầy thương.

Nay kính cáo.

Cáo bạch

Có bán cáo

viết "PORTE-

PLUMES À RÉSER-

VOIR" ngòi viết

bằng vàng thiết

cao "PLUMES EN

OR CONTRÔLE"

không sét,

không mòn. Có

khâu (AGRAF)

một đầu thì bút

viết, còn đầu

kia thì viết chì

(PORTEMINE); có

phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng

năm cộng chì

để thay. Cây

viết này nếu

gìn giữ xài

mười năm

không hư.

Xin đừng

tưởng rằng cây

viết này giống

theo cáo viết

năm cũ, một

đồng của khách

bán đó.

Mua về, nếu

xài không dặng

không xứng

đáng với đồng

tiền thì trả lại

Bồn hiệu sẽ trả

tiền lại đủ.

Giá một cây

là (có hộp, có

complegoutte)

4\$50

Mua nguyên lỗ

về bán lại càng

tính giá nhẹ

hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Bonhát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bạn hát xiết Annam đến nay gần đầy 1 năm rồi thường đi bất khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đôi nhai Đồng hào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bạn chúng tôi làm tướng đồng âm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập đồng một bạn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: bắt cầu lợi chí cầu danh, muốn lập thêm bạn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tướng chọn người cho thuần thực ngó ngoại bang trông vào may mà đồng đẹp mắt ngời khe, thì tiếng thơm cũng bay lây cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bạn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi; mà bạn luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc Ai

Kính trình cùng quý-vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiền và các thứ xà-hong.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lế.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Cúi xin quý-vị đồ-x-bàn, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ai

Poste de Trà-ôn

Kính đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền lausn (1 million et demi de francs)

Vị nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác thảo lai.

Ài muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường Võ Văn

Cantho

Dạy học trở thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường

12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài..... 4 \$

Bữa 1 tháng chấp Annam bài trường

Bữa 1 tháng giêng Annam trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cẩn

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn lại sáng tỏ hời hết thấy giá dặng 50\$00 đều tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1° Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chỉ xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rộng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đặng kiếm tiền bù hổng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đặng, thì gửi trả lại cho Bồn hiệu cũng đặng vậy, miễn là về còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại bấp mười Mỹtho sớ thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vajco cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kế cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gia.

Ài muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt-trình An-hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON ĐAU
ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại
tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch,
đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun
bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều
thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhằm tính
người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước
thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển
liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous
genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm cang kỷ lưỡng,
Chắc lại bền chẳng nhượng của người
Nói chỉ sách đóng thì thôi!

Lưng da, lưng bố, dề đời ít hư.

Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,

Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,

Cách thi hành án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng

Thiếu chỉ dấu giấy láng, mực ngời;

Chức trao, nào phải những lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông

Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,

Bốn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,

Miễn cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.

Đón khinh.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai
có trồng mía nhiều xin chờ đến lò
rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ
(Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng
mua; mua dặng liền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng
cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng
nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lâu của Trần-văn-
Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang
Cánh-thơ. Vay xin đồng bang liệu vài cắt
tiền láng phí mua đọc giúp vui giấy lác,
giải muộn thoãn cũng được vài canh.
Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau
thấy đều tẻ mà chừa!

Nháy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Geometre civil

CANTHO-CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho-Chaudoc

Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

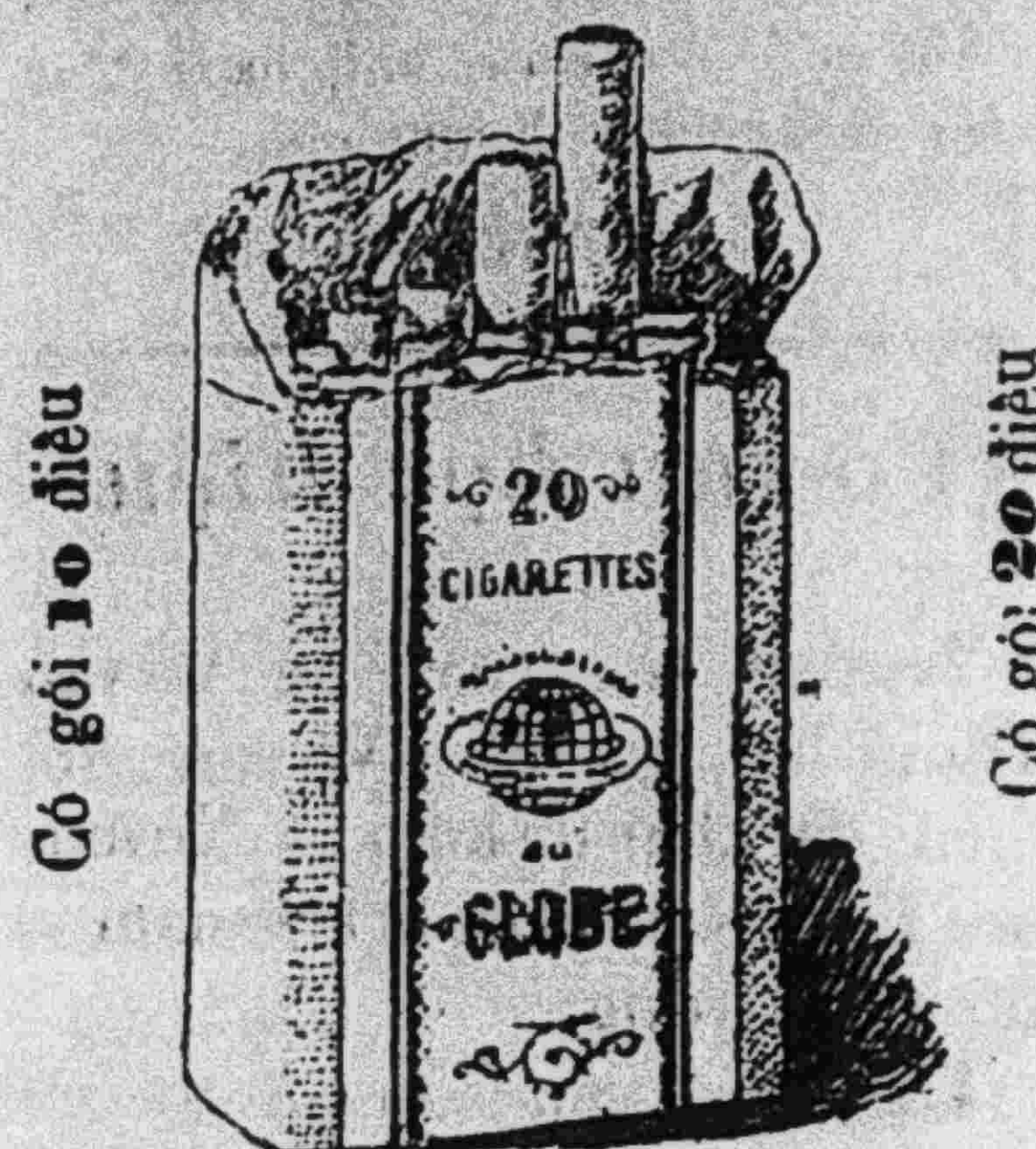
Tương phân thổ sảng

Công chuyện làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay vatrũ gạo
trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có
nhiều hạng tùy theo giá.

Trông lục-châu, chư vị nào muốn mua
hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà
thương nghị.

Décertiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà
in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bầu sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hương-chức có
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trương và có đủ kiểu
yết thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-
VAN-MÊN mới dọn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang
Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGÁCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giá hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyện làm kỹ

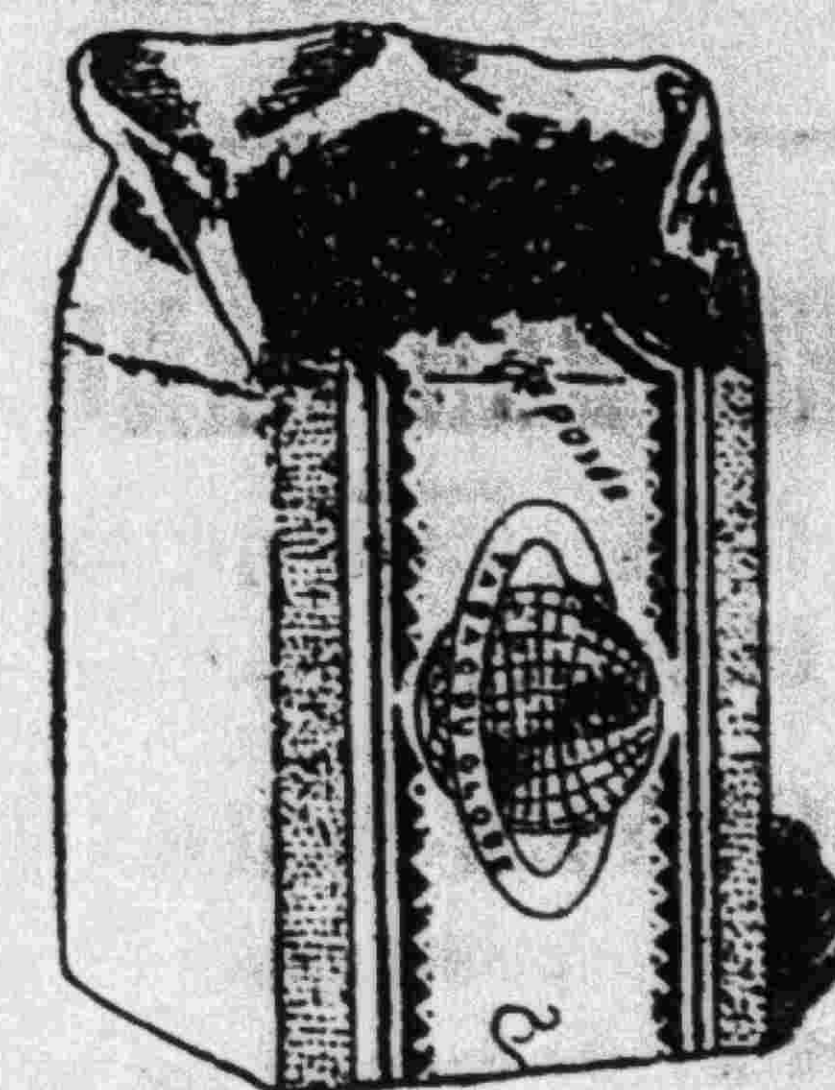
cang và tín giá nhẹ

Diễn chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho
thuốc Gả-lốp là dưng, khói thơm thú
không khô có.

Một mình hãng DENIS-FRERES có trữ
bán sĩ mà thôi.

HIỆU MỚI

Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sáo, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùq Luc-châu Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chur-tôn lập tức. Nói tóm 1 đầu là: chur-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có bề mà gửi ngay cho chur-tôn dặng vậy.

Xin chur-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, dặng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lều

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cổ giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn Thơm lập, gọi là "Vô văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thấy giáo cần mẫn con nít học mau tàn phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giấy Quàc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là.....16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Aout thì tự còn ký bài trường Tét thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tự bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRỒNG RẰN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU-CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bdn nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dặng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chur quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thử giả uống vào thêm hại

Bổn Dược không có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giảm giá của tiệm tôi, chur quí vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sảng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YEN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bình các chứng thuốc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu đề lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoài biến ra chứng Trê-khi (đầu gối) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ ư ăn hàng nhứt trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngủ lăm, mới thì dái gắt, lâu thì bài hoải đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt ư-vị hao thần pho; dùng đến thuốc này cũng năng bởi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bùng rùng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khi huyết bao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bên bởi tch trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ư châu thân ao ôn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đái hạ, bạch đái hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay đái đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bởi thận, đầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bình hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chur quí vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của BỔN-DƯỢC-PHÒNG kéo làm thử giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

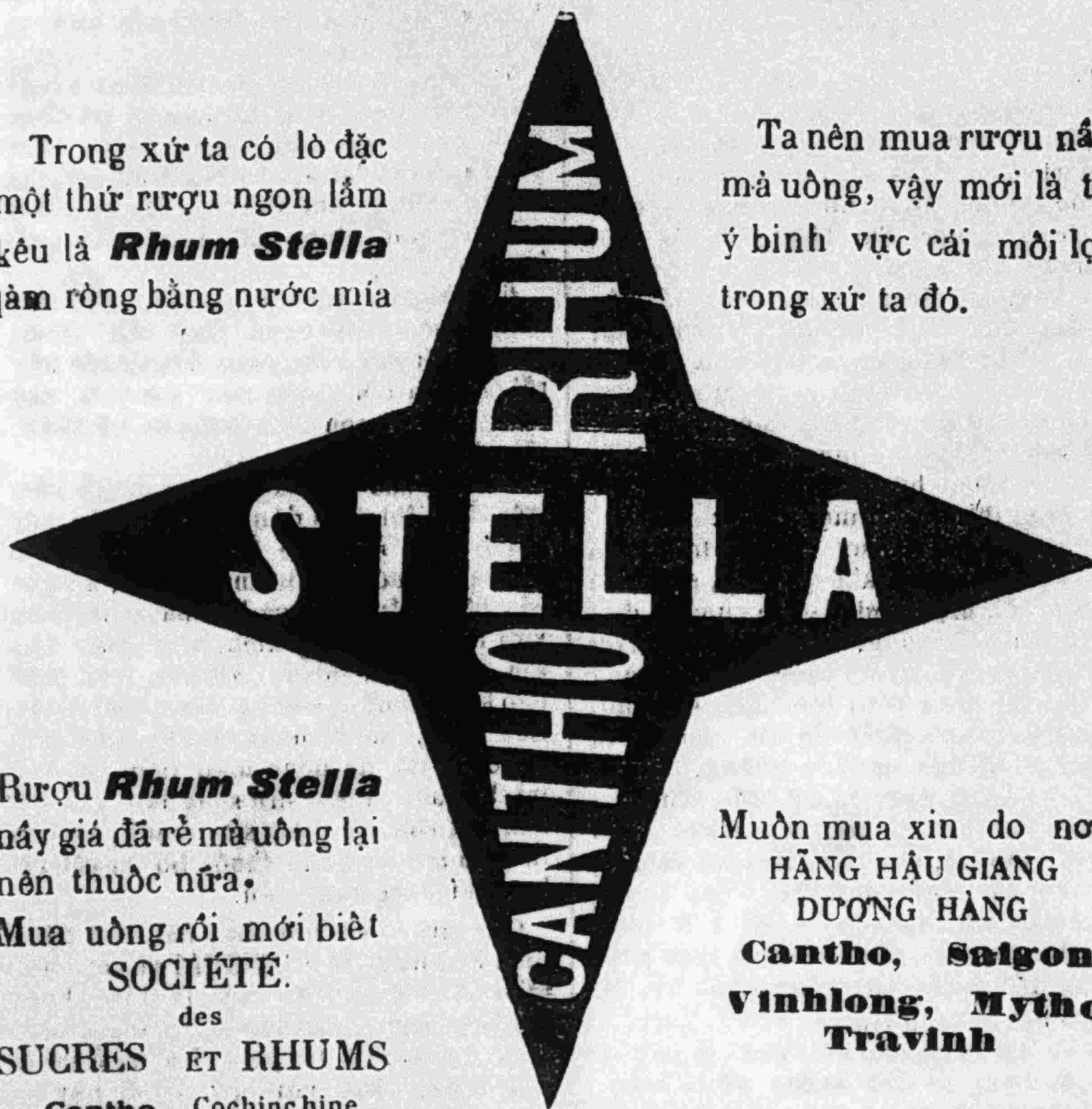
THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn1\$00

HỒI DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông chương

*Lu et approuvé par la publication,
Cantho le 15 Mars 1920
J. L. A. A. A. A. A. A.*

